

การใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 *

A Use of Multimedia for Developing Thai Verse Chanting Skills of
Muthayomsuksa 1 Students

สมชาย แก้วเจริญ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างสื่อประสมสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านทำนองเสนาะก่อนและหลังเรียนและ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา) จำนวน 20 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนและหลังเรียน และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าสถิติทดสอบแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

- 1) ประสิทธิภาพของสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 80.90/81.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
- 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยสื่อประสมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .59

Abstract

The purposes of this research were : 1) to create a multimedia developing Thai verse chanting skills of Muthayomsuksa 1 students ; 2) to compare the students' learning achievement before and after Thai verse chanting and 3) to study the students' attitudes toward Multimedia. The samples are 20 Mathayomsuksa 1 students of Watlamtakean school, as the result of the simple random sampling. The research demonstrating for 12 hours.

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่อง การใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมี ผศ.ดร.บุษบา บัวสมบูรณ์ เป็นที่ปรึกษาหลัก รศ.นันทา ขุนภักดี และ ผศ.ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ เป็นที่ปรึกษาร่วม

** นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
e-mail address.somchay_j@hotmail.com

The instrument used for gathering data were comprised of : 1) Multimedia for developing Thai verse chanting skills of Muthayomsuksa 1 students; 2) an achievement test, used as a pretest and posttest and 3) a questionnaire on the students' opinions of Multimedia. The collected data were analyzed by mean ($\bar{X}$), standard deviation(S.D.) and t-test dependent.

The results revealed that :

1) The efficient of Multimedia For Developing Thai Verse Chanting skills of Muthayomsuksa 1 students was 80.90/81.30, which meet the criteria.

2) The students' achievement after using Multimedia was higher than before using the Multimedia at the level of .01.

3) The students had the attitude toward Multimedia at the high level mean equal 4.46 and standard deviation equal .59

บทนำ

วรรณคดีหรือกวีนิพนธ์แสดงถึงภูมิปัญญาอันสุขุมลุ่มลึกของกวีไทย ในการนำภาษามาร้อยเรียงและปรุงแต่งให้ไพเราะงดงาม เป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน หรือลิลิตตามรูปแบบที่นิยมแตกต่างกันในแต่ละสมัย ศิลปะในการประพันธ์ของกวีที่สามารถทำให้ผู้อ่าน เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจหรือเกิดความสะเทือนอารมณ์ นั้นเรียกว่าวรรณศิลป์การอ่านวรรณคดีหรือกวีนิพนธ์ หากอ่านในใจผู้อ่านก็จะได้รับสรวรรณศิลป์เฉพาะตนเองในระดับหนึ่งเท่านั้นแต่ด้วยความสามารถของ บรรพบุรุษไทยที่คิด ประดิษฐ์ลีลาการอ่านทำนองเสนาะให้หลากหลายและเหมาะสมกับ ฉันทลักษณ์ประเภทต่างๆทำให้เรามีโอกาสได้รับสรวรรณศิลป์ทั้งในด้านความไพเราะ ความรู้สึก ชาบซึ่งและมีอารมณ์ร่วมไปกับวรรณคดีหรือกวีนิพนธ์ที่ได้อ่านหรือได้ฟังนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการฝึกฝนของผู้อ่านทำนองเสนาะนั้นด้วยการที่ไทยเรามีวรรณศิลป์ในวรรณคดีหรือกวีนิพนธ์ และมีกลวิธีการอ่านทำนองเสนาะที่ไพเราะ ชาบซึ่งอันถือเป็นศิลปะลึกซึ้งควรแก่การยกย่อง คนไทยทุกคนจึงควรภาคภูมิใจ และ อนุรักษ์ไว้เป็นสมบัติอันมีค่าของชาติสืบไป (กรมวิชาการ 2543 : คำนำ)

การอ่านทำนองเสนาะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการอ่านบทร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ไทย เพราะเมื่ออ่านบทร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ไทยด้วย การอ่านทำนองเสนาะแล้ว ย่อมจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความสุขสนทนเพลิดเพลิน จากการอ่านและมีความซาบซึ่งในรสไพเราะแห่งภาษากวี อีกทั้งวรรณคดีไทยส่วนใหญ่ก็มักจะแต่งเป็นร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ ดังนั้นการนำการอ่านทำนองเสนาะมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ย่อมจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความสุขสนทนเพลิดเพลินในการอ่าน และเข้าถึงรสความงามของคำประพันธ์ร้อยกรองในวรรณคดีเพิ่มมากขึ้น

แม้ว่าการอ่านทำนองเสนาะจะมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไป ดังที่กล่าวมาแล้วและในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนและตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 โดยให้สามารถอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ แต่โดยเหตุที่คุณภาพการจัดการศึกษาด้านการอ่านทำนองเสนาะ ทั้งในอดีตและปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากปัญหาทั้งด้านผู้สอนและผู้เรียน

จากปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยที่ชี้แจงมาแล้วนั้น สามารถสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้ว่า ประการแรกเกิดจากครูผู้สอนที่ไม่มีเวลาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ประการที่สองเกิดจากผู้เรียน ไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทยจึงไม่สนใจ ประการที่สามเกิดจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนที่แตกต่างกัน ประการที่สี่เกิดจากวิธีสอนซึ่งวิชาภาษาไทยมีธรรมชาติเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน แต่ผู้สอนใช้วิธีสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ประการสุดท้ายเกิดจากขาดตำราและสื่อการสอนที่เหมาะสม ดังเป็นที่ทราบทั่วไปว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีธรรมชาติเนื้อหาค่อนข้างมากและซับซ้อน หากสอนโดยขาดตำราหรือสื่อการเรียนการสอนที่ดีก็จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ช้า สื่อการสอนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ ยังปรากฏผลการประเมินการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา) อำเภอฝักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างปีการศึกษา 2554 – 2555 ว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ปลายภาคเรียนที่ 2 ร้อยละ 71.50 และ 72.85 (ฝ่ายทะเบียนวัดและประเมินผล 2555 : 4) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน อยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 65.80 ซึ่งในสาระนี้ส่วนหนึ่งคือ ทักษะการอ่านทำนองเสนาะและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดตัวชี้วัดให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ แต่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้คือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านต่ำและไม่สามารถอ่านทำนองเสนาะได้

สาเหตุของปัญหาที่ผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขาดทักษะการอ่านออกเสียงร้อยกรองให้เป็นทำนองต่าง ๆ ในบทประพันธ์แต่ละประเภทนั้น อาจเป็นเพราะครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบันขาดทักษะและความชำนาญด้านการอ่านทำนองเสนาะ จึงไม่สามารถสอนและถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2543 : คำนำ) ชี้แจงว่า “ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องและไพเราะมีน้อย” นอกจากสาเหตุดังกล่าว ผู้สอนยังขาดกลวิธีการนำเสนอและขาดสื่อการสอนด้านการอ่านทำนองเสนาะที่มีประสิทธิภาพจึงไม่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านทำนองเสนาะ จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจ ไม่วางใจให้อยากเรียน ไม่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื่องจากขาดกลวิธีการนำเสนอและขาดแคลนสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขย่อมจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน

ดังนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะความเข้าใจเรื่องการอ่านทำนองเสนาะจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่ครูควรที่จะพยายามคิดค้นหรือศึกษาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย สื่อประสมนับเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้ โดยการนำสื่อหลายอย่างมาบูรณาการ เช่น การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ การบรรยาย การสาธิตกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเองนั้นในปัจจุบันถือเป็นสื่อประสมที่นำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียงและการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอด เนื้อสาระในลักษณะที่สื่อแต่ละชิ้นส่งเสริม สนับสนุนซึ่งกันและกัน

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาภาษาไทย จึงสนใจที่จะศึกษาวิธีแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านทำนองเสนาะด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ การบรรยาย การสาธิตและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อประสมประกอบการสอน พบว่าการสอนโดยใช้สื่อประสมน่าจะเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าสนใจ น่าเรียน ไม่น่าเบื่อและทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านทำนองเสนาะได้อย่างไพเราะ ดังที่ชัตติยะ ไวยกุล (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการสร้างสื่อประสม เพื่อสอนเสริมการอ่านทำนองเสนาะประเภท “โคลงสี่สุภาพ” วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบด้วยแถบบันทึกเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือและภาพประกอบ พบว่านักเรียนทุกคนทำคะแนนการอ่านทำนองเสนาะหลังการใช้สื่อได้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำร้อยละ 60 ทุกคน แสดงว่าสื่อประสมใช้ประโยชน์ได้ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อสื่อประสมและการเรียนวิชาภาษาไทย

จากเหตุผลทั้งหมดที่ได้ชี้แจงมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสมประกอบการบรรยาย สื่อสิ่งพิมพ์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิตกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านทำนองเสนาะและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อประสมสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านทำนองเสนาะก่อนและหลังเรียนและ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง(Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest–Posttest Design ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนประจิมพัฒนา อำเภอดงหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,250 คน จาก 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดลาดชะโด โรงเรียนวัดดอนลาน โรงเรียนวัดนาคู โรงเรียนวัดราษฎร์นิยม โรงเรียนวัดลำตะเคียน โรงเรียนวัดโพธิ์ โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี และโรงเรียน วัดตาลานเหนือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดลำตะเคียน(วิริยศึกษา) จำนวน 20 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ การสอนโดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยการใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 6 บทเรียน
2. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้สื่อประสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 6 แผน มีขั้นตอนการสอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นฝึกทักษะ ขั้นสรุปและขั้นวัดผลประเมินผล
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านทำนองเสนาะ เป็นแบบทดสอบอัตนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และข้อสอบการอ่านทำนองเสนาะภาคปฏิบัติ บทร้อยกรองจำนวน 5 ประเภท ได้แก่ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ฉกั๋ง กาพย์ยานี กาพย์สุรางคนางค์และกลอนสุภาพ
4. แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านทำนองเสนาะ เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อสร้างสื่อประสมและเกณฑ์การให้คะแนนภาคปฏิบัติ เพื่อประเมินทักษะการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียน
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดลอง

ผู้วิจัยทดลองใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยดำเนินงานสอนด้วยตนเองตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2556 ดำเนินการตามขั้นตอนตามรูปแบบดังนี้

ขั้นก่อนการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ ก่อนเรียน ภาคทฤษฎี เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 40 นาทีและใช้แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านทำนองเสนาะ ก่อนเรียน ภาคปฏิบัติโดยให้นักเรียนสอบปฏิบัติทักษะการอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ 5 ประเภท ได้แก่ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ฉกั๋ง กาพย์ยานี กาพย์สุรางคนางค์ กลอนสุภาพ นอกเวลาเรียน แล้วตรวจ ประเมินให้คะแนน

ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 รวม 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง

ขั้นระหว่างทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอบระหว่างเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลระหว่างเรียนภาคทฤษฎี เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที และใช้แบบประเมินทักษะการอ่านทำนองเสนาะระหว่างเรียนภาคปฏิบัติโดยให้นักเรียนสอบปฏิบัติทักษะการอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ 5 ประเภท ได้แก่ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ฉกั๋ง กาพย์ยานี กาพย์สุรางคนางค์ กลอนสุภาพ นอกเวลาเรียน แล้วตรวจ ประเมินให้คะแนน

ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ หลังเรียน ภาคทฤษฎี เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 40 นาทีและใช้แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านทำนองเสนาะ หลังเรียน ภาคปฏิบัติโดยให้นักเรียนสอบปฏิบัติทักษะการอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ 5 ประเภท ได้แก่ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ฉกั๋ง กาพย์ยานี กาพย์สุรางคนางค์ กลอนสุภาพ นอกเวลาเรียน แล้วตรวจ ประเมินให้คะแนนและใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้นักเรียนตอบแบบสอบถามแล้วเก็บข้อมูลเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์

ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยดำเนินการโดยการตรวจและประเมินคะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าสถิติที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วัดความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีและแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคปฏิบัติ นำคะแนนการทดสอบด้านการอ่านทำนองเสนาะ ระหว่างเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วัดความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีและแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติชุดเดียวกันนำคะแนนการทดสอบด้านการอ่านทำนองเสนาะก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้วย Compare Means Paired-Sample T Test โดยใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติ .01

3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพสื่อประสมจากการทดสอบประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม			คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ประสิทธิภาพ
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	คะแนนรวม			
ระหว่างเรียน (กระบวนการ)	20	60	100	160	129.60	11.13	80.90
หลังเรียน (ผลลัพธ์)	20	40	100	140	113.70	10.14	81.30

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.90 และทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.30 แสดงว่าสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.90/81.30 ซึ่งเป็นเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อประสมผู้วิจัยได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสม ก่อนเรียน และหลังเรียนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อประสมของ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม			คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	T	Sig.
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	คะแนนรวม				
ก่อนเรียน	20	40	100	140	68.65	9.99	31.27	0.01
หลังเรียน	20	40	100	140	113.70	10.14		

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองด้วยสื่อประสม เท่ากับ 113.70 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.14 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองใช้สื่อประสมที่มีค่าเท่ากับ 68.65 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 9.99

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา) ที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 คน ทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสื่อประสม ประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 20 ข้อ หลังการใช้สื่อประสม จากนั้นนำค่าระดับที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ปรากฏผลดังตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าระดับเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับที่
ด้านเนื้อหา				
1.การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	3.85	0.59	มาก	19
2.บทเรียนมีการออกแบบให้ใช้ง่าย เมนูไม่สับสน	4.35	0.67	มาก	15
3.มีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ	4.50	0.51	มาก	10

4.คำแนะนำในการใช้งานบทเรียนเข้าใจง่าย	4.45	0.51	มาก	13
5.เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.15	0.49	มาก	18
6.บทเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.80	0.41	มากที่สุด	2
7.บทเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดการเรียนรู้	4.70	0.47	มากที่สุด	5
8.การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.35	0.59	มาก	15
9.บทเรียนการยกตัวอย่างในปริมาณและโอกาสที่เหมาะสม	4.40	0.50	มาก	14
10.บทเรียนมีการสรุปเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างเหมาะสม	3.45	0.51	ปานกลาง	20
11.ความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบ	4.25	0.44	มาก	17
เฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.30	0.63	มาก	
ด้านกราฟิกและการออกแบบ				
12.การออกแบบหน้าจอภาพโดยรวม	4.65	0.49	มากที่สุด	7
14.ขนาดและตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม	4.55	0.51	มากที่สุด	9
15.ความเหมาะสมในการใช้ภาพ เสียง และเสียงบรรยาย	4.85	0.37	มากที่สุด	1
16.ความเหมาะสมของการใช้สีในการออกแบบจอภาพ	4.60	0.50	มากที่สุด	8
17.คุณภาพของกราฟิกที่ใช้ประกอบการเรียน	4.70	0.47	มากที่สุด	5
เฉลี่ยด้านกราฟิกและการออกแบบ	4.63	0.48	มากที่สุด	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
18.มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนอสนใจเรียนมากขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด	2
19.เกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด	4
20.รู้สึกว่าการเรียน เรื่อง การทำนอสนใจเรียน โดยใช้สื่อ ประสม ไม่น่าเบื่อ	4.55	0.51	มากที่สุด	9
เฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.70	0.46	มากที่สุด	
เฉลี่ยทุกด้าน	4.46	0.59	มาก	

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการทำนอสนใจเรียน ในภาพรวมทั้งหมด พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.59) จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีมากที่สุดต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือด้านกราฟิกและการออกแบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านเนื้อหา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63)

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้ว นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้เรียนด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความคิดเห็นต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยเฉลี่ย

รวมอยู่ในระดับมาก จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน นอกจากนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและการสอบถามนักเรียนได้ข้อสรุปว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนการอ่านทำนองเสนาะด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากรู้สึกมีความเป็นอิสระที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำกลับไปเรียนนอกเวลาและกลับไปเรียนที่บ้านได้ จึงรู้สึกมีความสุขในการเรียนเรื่องการอ่านทำนองเสนาะด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ $E_1/E_2 = 80/80$ ผลปรากฏว่าสื่อประสมซึ่งประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การบรรยาย การสาธิตและสื่อสิ่งพิมพ์ มีประสิทธิภาพ 80.90/81.30 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 ที่กำหนดไว้ หมายความว่า สื่อประสม ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.90 และคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็น 81.30 ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 สื่อประสมมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน คือ ได้มีการศึกษาและมีการวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียน ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหาและด้านสื่อ และมีการทดลองตามลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการทดลองหาประสิทธิภาพของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 ข : 162-163) ดังนี้ 1) ทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง 2) ทดลองประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก และ 3) ทดสอบประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 494 – 495) ที่กล่าวว่า เมื่อผลิตสื่อประสมขึ้นเป็นต้นฉบับแล้ว นำสื่อประสมไปทดสอบหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ซึ่งจุดเด่นของการสะท้อนค่าประสิทธิภาพสื่อแบบ E_1/E_2 คือ จะสามารถพิจารณาและตรวจสอบผู้เรียนได้ว่าการะบวนการเรียนรู้ระหว่างทางก่อนที่จะไปถึงจุดหมายปลายทางของการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนมีพัฒนาของการเรียนรู้เป็นอย่างไร หากมีปัญหาเกิดขึ้นสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ว่าผู้เรียนมีปัญหา ตั้งแต่จุดใดและมีปัญหาอย่างไรได้ นอกจากนั้นการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ยังสามารถพิจารณาและตรวจสอบได้ว่าผลการเรียนรู้รวบยอดสุดท้ายเป็นอย่างไร (มนตรี แยมกสิกร 2551 : 11) จึงทำให้การสร้างสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สร้างและพัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ด้านคุณลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของถนอมพร(ต้นพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2541 : 8-10) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมี 4 ประการ ได้แก่ 1) สารสนเทศ 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) การโต้ตอบ และ 4) การให้ผลตอบกลับโดยทันที โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านสารสนเทศ ในการนำเสนอเนื้อหาผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ทำให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ไม่สับสน 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนโดยให้นักเรียนมีอิสระในการควบคุมลำดับของการเรียนเนื้อหา สามารถเลือกเนื้อหาใดก่อนหลัง เลือกที่จะข้ามเนื้อหาส่วนใดก็ได้และสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำได้จนกว่าจะเข้าใจ นักเรียนสามารถควบคุมการทำแบบฝึกหัดด้วย 3) การ

โต้ตอบผู้วิจัยออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยการโต้ตอบขณะทำกิจกรรมระหว่างเรียน ทำแบบฝึกหัดและทำแบบทดสอบ ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจบทเรียนอยู่ตลอดเวลา และ 4) การให้ผลย้อนกลับโดยทันที ผู้วิจัยได้ออกแบบให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถแจ้งผลย้อนกลับให้กับนักเรียนที่ทำกิจกรรมระหว่างเรียน โดยการเฉลยแบบฝึกหัด สรุปผลคะแนนให้นักเรียนได้ทราบ ให้คำชมเชยหากนักเรียนทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์ได้ผ่านเกณฑ์และให้คำแนะนำให้นักเรียนกลับไปศึกษาเนื้อหาบทเรียนอีกครั้ง หากนักเรียนทำคะแนนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้นักเรียนสามารถตรวจสอบและประเมินผลงานของตนเองได้ในทันทีเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อประสมซึ่งประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การบรรยาย การสาธิตและสื่อสิ่งพิมพ์ จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ เนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

2.1 การเรียนด้วยสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้รู้จักคิดและปฏิบัติตามขั้นตอนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสนใจ สามารถควบคุมบทเรียนและลำดับขั้นตอน ได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2523 : 119-120) ได้เสนอแนวคิดที่จะนำมาสู่การผลิตสื่อประสมว่า ควรคำนึงถึงความต้องการความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ มนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและความแตกต่างปลีกย่อยอื่น ๆ

ดังนั้น ในการนำหลักความแตกต่างเหล่านี้มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับที่ทฤษฎีปัญญานิยมตามแนวคิดของ Chomsky (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2544 ข : 41) ที่กล่าวว่าการออกแบบการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านความคิด ความรู้สึกและโครงสร้างการรับรู้เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดียังมีข้อจำกัดของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการใช้เพื่อการเรียนรู้เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับที่ กิดานันท์ มลิทอง (2548 : 198) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้ 1.ความคุ้มค่าและการดูแลรักษา 2. โปรแกรมบทเรียนเพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนและขอบเขตจำกัดที่จะนำมาใช้ในวิชาต่างๆ 3.การออกแบบโปรแกรมต้องอาศัยเวลา สติปัญญา ความสามารถอย่างยิ่ง ทำให้เป็นการเพิ่มภาระผู้สอน 4.เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์เป็นการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้า จึงอาจไม่สามารถช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้มากเท่าที่ควร 5.ผู้เรียนบางคนอาจไม่ชอบโปรแกรมการเรียนตามขั้นตอน จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้นำสื่อสิ่งพิมพ์ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์กันกับสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระในลักษณะที่สื่อแต่ละชิ้นส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน กล่าวคือสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใช้เพื่อเร้าความสนใจ ในขณะที่สื่ออีกอย่างคือการสอนแบบอธิบายและสื่อสิ่งพิมพ์ใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และการสอนแบบสาธิตใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจกระจ่างชัดเจนเป็นประโยชน์และน่าสนใจยิ่งขึ้นและอีกประการหนึ่งการสอนแบบบรรยายและสาธิตมีข้อดี เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้มาก ได้รับประสบการณ์ตรงเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิตได้ดีและนาน ใช้ได้กับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก ใช้เวลาน้อย สะดวก ไม่ยุ่งยากและการสอนโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์มีข้อดีเนื่องจากเหมาะสมกับการศึกษาทุกระดับ สามารถใช้เป็นสื่อการสอนหลักได้ดีและมีราคาถูกกว่าสื่อประเภทอื่น

นอกจากนี้วิธีการสอนแบบบรรยายและการสอนแบบสาธิตมีข้อดีเนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้มาก ได้รับประสบการณ์ตรงเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิตได้ดีและนาน ใช้กับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมากใช้เวลาน้อย สะดวก ไม่ยุ่งยากและการสอนโดยสื่อสิ่งพิมพ์มีข้อดีเนื่องจากเหมาะสมกับการศึกษาทุกระดับ สามารถใช้เป็นสื่อการสอนหลักได้เป็นอย่างดีและมีราคาถูกกว่าสื่อประเภทอื่น (ทิตนา แคมมณี 2551 : 327-332 และ วิจิตร ภาศิริรัตน์ 2523 : 527-528) จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัย

2.2 การใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน การนำเสนอเนื้อหาในสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีในการนำเสนอที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แผนภูมิ กราฟิก เสียงเพลงและเสียงบรรยายประกอบ ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย มีแบบฝึกหัดในการฝึกอ่านทำนองเสนาะคำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นทำให้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนเรียนด้วยความเพลิดเพลิน สอดคล้องกับความคิดเห็นของกิดานันท์ มลิทอง (2543 : 243-245) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากโปรแกรมรูปแบบต่าง ๆ ในแต่ละบทเรียนจะมีตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบด้วยในลักษณะของสื่อหลายมิติ ทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียน ไม่เบื่อหน่าย

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นเฉลี่ยต่อสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.59) ทั้งนี้เกิดจากเหตุผลดังนี้

3.1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนด้านที่มากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยข้อที่นักเรียนมีความเห็นมากที่สุด 3 อันดับ คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอ่านทำนองเสนาะมากขึ้น 2) เกิดความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน 3) รู้สึกว่าการเรียนเรื่องการอ่านทำนองเสนาะโดยใช้สื่อประสมไม่น่าเบื่อ ทั้งนี้เพราะสื่อประสมใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่น่าสนใจนำมาใช้สอนและฝึกการอ่านทำนองเสนาะในสื่อประสม ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณลักษณะองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การสอนการอ่านทำนองเสนาะประสบผลสำเร็จทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียนการอ่านทำนองเสนาะและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนอ่านทำนองเสนาะซึ่งสอดคล้องกับถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541 : 8-11) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะองค์ประกอบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ต่อผู้เรียน โดยสรุป ดังนี้ 1. สารสนเทศ (Information) 2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualization) 3. การโต้ตอบ (Interaction) 4. การให้ผลป้อนกลับโดยทันที (Immediate Feedback)

3.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและการสอบถามนักเรียน ทำให้ทราบว่านักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียน ด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้ เช่น การพิมพ์ชื่อ

ของนักเรียนในการเข้าสู่บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การคลิกปุ่มต่าง ๆ เพื่อเลือกเรียนเนื้อหา การทำแบบฝึกหัด ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมบทเรียนได้ด้วยตนเองจึงรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการเรียนรู้รู้สึกเป็นอิสระมากกว่าการเรียนโดยวิธีการปกติเพราะสามารถควบคุมการเรียนได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องอายเพื่อนเมื่อตอบคำถามผิด มีความมั่นใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นดังนั้นผู้เรียน จึงมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนด้วยสื่อประสม สอดคล้องกับผลการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของคลีเมนต์ (Clement 1981: 28 อ้างถึงใน พิมณิชา พรหมมานต 2553 : 126) ซึ่งพบว่า ผู้เรียนโดยทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเนื่องจากสาเหตุดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถควบคุมอัตราความก้าวหน้าในการเรียนได้ด้วยตนเอง 2) ผู้เรียนไม่รู้สึกอวยเวลาตอบคำถามผิดเพราะไม่มีใครรู้ 3) การได้รับข้อมูลย้อนกลับในทันทีทันใดและ 4) ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้สึกว่าเรียนได้ดีกว่าวิธีธรรมดา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. ไม่ควรจำกัดเวลาในการเรียนด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการและความสามารถของตน
2. ควรจัดให้มีการทำกิจกรรมเสริมต่าง ๆ หลังการเรียนด้วยสื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เช่น การค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด การทำรายงานกลุ่ม เป็นต้น เพราะการเรียนด้วยสื่อประสมอย่างเดียว ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
3. แบบสอบถามความคิดเห็นในงานวิจัยครั้งนี้ เน้นที่สื่อประสมประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากเป็นนวัตกรรมส่วนวิธีสอนและสื่อสิ่งพิมพ์ไม่ได้ประเมินความคิดเห็น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- กรมวิชาการ. อ่านอย่างไรให้ได้รับผล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2543.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- _____. เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, 2548.
- ชัตติยะ ไวยกุล. “การสร้างสื่อประสมเพื่อสอนเสริมการอ่านทำนองเสนาะประเภท “โคลงสี่สุภาพ” วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2529.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการฝึกอบรม หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการสื่อสารการฝึกอบรม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

- _____ .เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวงกลมโปรดักชั่นจำกัด, 2541.
- ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- นันทา ขุนภักดี. รายงานการวิจัยลักษณะเฉพาะของการอ่านทำนองเสนาะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.
- ฝ่ายทะเบียนวัดและประเมินผลการศึกษา โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา). “รายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.”
- พระนครศรีอยุธยา : โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา), 2553.
- พินิจา พรหมมานต. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.”วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- มนตรี แยมกลีกร. “เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน : ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E₁/E₂”. ศึกษาศาสตร์ 19 , 1(ตุลาคม 2550 – มกราคม 2551) : 11.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.